

TỈNH ỦY ĐỒNG NAI
BAN DÂN VẬN

ĐẢNG CÔNG SẢN VIỆT NAM
Đồng Nai, ngày 30 tháng 9 năm 2021

*

ĐỀ CƯƠNG
Tuyên truyền kỷ niệm 91 năm
ngày truyền thống công tác Dân vận của Đảng
(15/10/1930 – 15/10/2021)

1- Ý nghĩa lịch sử của ngày 15/10 và chặng đường 91 năm công tác Dân vận của Đảng.

Đảng ta ngay từ khi ra đời đã xác định công tác Dân vận là nhiệm vụ chiến lược có ý nghĩa sống còn đối với Đảng và sự nghiệp cách mạng. Trải qua thực tiễn 91 năm qua đã minh chứng rằng vận động mọi tầng lớp nhân dân đi theo ngọn cờ của Đảng, thực hiện chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng, là điều kiện cần và đủ để bảo đảm vai trò lãnh đạo của Đảng. Các cơ quan thực hiện chức năng dân vận đã được Đảng quyết định thành lập ngay sau khi Đảng ra đời như: Công vận, Nông vận, Thanh vận, Phụ vận, Mặt trận phản đế đã phát huy trách nhiệm, đóng góp vào công cuộc kháng chiến, qua các cao trào cách mạng Xô Viết Nghệ Tĩnh, hình thành Mặt trận dân chủ, Mặt trận phản đế, Mặt trận Việt Minh tiến tới Tổng khởi nghĩa tháng Tám năm 1945, giành độc lập, xây dựng chính quyền công nông đầu tiên ở Đông Nam Á.

Đúc kết kinh nghiệm từ thắng lợi 2 cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ và xây dựng miền Bắc XHCN (1945-1975) nói lên vai trò, ý nghĩa của công tác dân vận của Đảng, đó là: tin vào dân, gắn bó với nhân dân, dựa vào sức mạnh của nhân dân; tuyên truyền giác ngộ nhân dân; tổ chức tập hợp quần chúng trong các đoàn thể chính trị; phát động quần chúng đấu tranh từ thấp đến cao, từ nhỏ đến lớn, đi tới thắng lợi hoàn toàn.

Chủ tịch Hồ Chí Minh – Người sáng lập Đảng ta - đã am hiểu sâu sắc về giá trị truyền thống và văn hóa dân tộc, về nghệ thuật chiến tranh nhân dân và công tác vận động quần chúng. Người đã chỉ ra vai trò, ý nghĩa, giá trị cực kỳ to lớn, quan trọng của công tác dân vận. Bài báo “Dân vận” của Bác đăng trên Báo Sự Thật số 120 ngày 15/10/1949 ra đời vào thời điểm cuộc kháng chiến chống Pháp của quân và dân ta đã lên đến cao trào, cần tăng cường giáo dục lý luận, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên nhận thức rõ rằng để thực

hiện nhiệm vụ cách mạng, lúc thuận lợi cũng như khó khăn, bất cứ hoàn cảnh nào cũng phải coi trọng công tác dân vận. Trên thực tế, Đảng ta đã coi trọng công tác động viên, giáo dục, tập hợp nhân dân, tạo thành khối đại đoàn kết có sức mạnh vô biên đánh thắng kẻ thù xâm lược.

Sau khi thống nhất đất nước, thực hiện cơ chế quản lý theo mô hình bao cấp đã xuất hiện những việc làm giảm sút lòng tin của nhân dân đối với Đảng. Với bản chất cách mạng của Đảng Mácxít- Lênin nít, Đảng ta đã tự kiểm điểm và đề ra đường lối đổi mới. Nghị quyết Đại hội VI của Đảng (1986), Đảng ta xác định “lấy dân làm gốc” trong toàn bộ sự nghiệp cách mạng và lãnh đạo của Đảng.

Sau đó, Trung ương Đảng đã sơ kết, đánh giá tình hình và đề ra Nghị quyết 8B (1990) về “Đổi mới công tác quần chúng của Đảng, tăng cường mối quan hệ giữa Đảng và nhân dân”, đã trở thành sự kiện ghi dấu nhận thức đúng đắn, sâu sắc hơn trong toàn Đảng về công tác vận động quần chúng.

Đến Đại hội VIII (1996), Đảng ta đúc kết kinh nghiệm 10 năm đổi mới, đề ra phương châm chỉ đạo trong công tác vận động quần chúng là “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra”. Tuy nhiên, qua thực tiễn một số địa phương trong công tác lãnh đạo còn thiếu sót về vấn đề dân chủ, Bộ Chính trị đã ban hành Chỉ thị số 30-CT/TW ngày 18/2/1998 về “xây dựng và thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở”, nêu rõ “thực hiện chế độ dân chủ trực tiếp ở cơ sở để nhân dân bàn bạc và quyết định trực tiếp những công việc quan trọng thiết thực, gắn liền với lợi ích của mình”.

Tháng 10/1999, nhân kỷ niệm 50 năm ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh viết bài báo “Dân vận”, Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa VIII) đã quyết định lấy ngày 15/10/1930 là ngày truyền thống công tác dân vận của Đảng và ngày 15/10 hàng năm là “Ngày Dân vận của cả nước”. Từ đó, ngày 15/10 đã trở thành sự kiện quan trọng và là dịp để toàn Đảng, toàn dân, toàn quân cùng nhau học tập và thực hiện những lời Bác Hồ dạy về công tác dân vận.

Trái qua các kỳ Đại hội IX, X, XI, Đảng ta đã ban hành nhiều văn bản về công tác dân vận như: Nghị quyết số 23, 24, 25-NQ/TW ngày 12/3/2003 về “Phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, vì dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh”, về “công tác dân tộc”, về “công tác tôn giáo”; Quyết định số 290-QĐ/TW ngày 25/2/2010 “về việc ban hành quy chế công tác dân vận của hệ thống chính trị”; Nghị quyết số 25-NQ/TW ngày 3/6/2013 về “tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác

dân vận trong tình hình mới" và các Quyết định của Trung ương về cơ chế, bảo đảm cho Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nâng cao chất lượng, hiệu quả vận động đoàn viên, hội viên và quần chúng nhân dân¹.

Trên cơ sở tổng kết thực tiễn Nghị quyết Đại hội XII, Đảng ta đã rút ra 5 bài học kinh nghiệm, trong đó bài học kinh nghiệm về công tác dân vận tiếp tục được khẳng định, đó là: Phải luôn quán triệt sâu sắc, thực hiện nghiêm túc quan điểm "dân là gốc"; thật sự tin tưởng, tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của Nhân dân; mọi chủ trương, chính sách phải thật sự xuất phát từ yêu cầu, nguyện vọng, quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân; củng cố và tăng cường niềm tin của Nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, chế độ xã hội chủ nghĩa.

Đại hội XIII của Đảng với tầm nhìn phát triển đất nước đến năm 2045 đã bổ sung nhiều nội dung mới về lãnh đạo đối với công tác dân vận. Văn kiện Đại hội xác định rõ yêu cầu, nhiệm vụ: Thắt chặt hơn nữa mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với nhân dân, dựa vào nhân dân để xây dựng Đảng. Trong đó nhấn mạnh các nội dung: "Tạo sự chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức, hành động của các cấp ủy đảng, hệ thống chính trị về công tác dân vận; có cơ chế phát huy vai trò của nhân dân tham gia xây dựng Đảng, hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh trong tình hình mới. Đổi mới nội dung, phương thức tuyên truyền, vận động..., tăng cường đồng thuận xã hội, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa"; "Tiếp tục hoàn thiện và thực thi quy định về đạo đức công vụ trong công tác dân vận, phát huy vai trò gương mẫu của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, nhất là cán bộ cấp chiến lược, người đứng đầu. Phê phán, xử lý nghiêm minh những cán bộ, công chức thờ ơ, vô cảm, thiếu trách nhiệm, quan liêu, hách dịch, cửa quyền, nhũng nhiễu dân..."; "Tổ chức có hiệu quả, thực chất việc nhân dân tham gia giám sát, đánh giá hiệu quả hoạt động của các tổ chức trong hệ thống chính trị; phẩm chất, năng lực của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Lấy kết quả công việc, sự hài lòng và tín nhiệm của nhân dân làm tiêu chí quan trọng để đánh giá chất lượng tổ chức bộ máy và chất lượng cán bộ, đảng viên". Tăng cường đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác dân vận của các cơ quan nhà nước, chính quyền các cấp và lực lượng vũ trang. Chú trọng công

¹ Quyết định số 217, 218-QĐ/TW ngày 12/12/2013 về Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị-xã hội; Quy định về việc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị-xã hội và nhân dân tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền. Quyết định số 99-QĐ/TW ngày 3/10/2017 về hướng dẫn khung đề các cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc Trung ương tiếp tục phát huy vai trò của nhân dân trong đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ. Quy định số 124-QĐ/TW ngày 2/2/2018 về giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị-xã hội và nhân dân đối với việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống của người đứng đầu, cán bộ chủ chốt và cán bộ, đảng viên.

tác dân vận đối với đồng bào dân tộc thiểu số, đồng bào theo tôn giáo, đồng bào Việt Nam ở nước ngoài. Tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, nâng cao chất lượng công tác giám sát, phản biện xã hội, đóng góp ý kiến của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội. Chăm lo, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ chuyên trách về công tác dân vận.

Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng cũng yêu cầu tiếp tục phát huy cao độ dân chủ xã hội chủ nghĩa, bảo đảm quyền làm chủ của nhân dân: "Tiếp tục cụ thể hóa, hoàn thiện thể chế thực hành dân chủ theo tinh thần Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011) và Hiến pháp năm 2013, bảo đảm tất cả quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân. Thực hiện tốt, có hiệu quả phương châm "Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng". Đồng thời xác định cơ chế "Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội làm nòng cốt" để nhân dân làm chủ; đề cao vai trò chủ thể, vị trí trung tâm của nhân dân trong chiến lược phát triển đất nước, trong toàn bộ quá trình xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Thực hiện đúng đắn, hiệu quả dân chủ trực tiếp, dân chủ đại diện, đặc biệt là các quy định, quy chế về phát huy dân chủ ở cơ sở; thực hiện tốt công tác tiếp dân, đối thoại, giải quyết những kiến nghị chính đáng, hợp pháp của nhân dân; xử lý kịp thời, dứt điểm các vấn đề bức xúc liên quan đến đời sống nhân dân, các vụ khiếu kiện đông người; đồng thời, chống các biểu hiện dân chủ cực đoan, dân chủ hình thức, không để xảy ra vụ việc phức tạp, ảnh hưởng đến an ninh chính trị, trật tự xã hội.

2- Công tác Dân vận trên địa bàn tỉnh Đồng Nai

Cùng với sự phát triển của ngành dân vận cả nước, công tác Dân vận trên địa bàn tỉnh Đồng Nai thời gian qua luôn được đổi mới, tạo thành nề nếp từ suy nghĩ đến hành động trong toàn Đảng bộ. Các cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể, nhất là người đứng đầu các cấp ủy, các cơ quan luôn chủ động, linh hoạt trong quá trình gắn công tác dân vận với nhiệm vụ chính trị được giao, am hiểu tình hình Nhân dân, tập trung giải quyết những vấn đề bức xúc của Nhân dân, tăng cường đối thoại với dân, thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở, thực sự xem nguyện vọng của người dân là tâm điểm trong công tác lãnh đạo. Cơ quan nhà nước các cấp đã thực hiện nghiêm túc cải cách thủ tục hành chính; chấn chỉnh tác phong, thái độ của cán bộ, công chức, nâng cao chất lượng bộ máy công vụ. Nội dung, phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị-xã hội thường

xuyên được đổi mới một cách thực chất, tập hợp giáo dục nâng cao ý thức, vai trò đoàn viên, hội viên làm chủ trên nhiều mặt, tham gia giám sát, phản biện xã hội, xây dựng chính quyền của dân, do dân, vì dân. Lực lượng vũ trang trong tỉnh phát huy bản chất và trách nhiệm phục vụ nhân dân, đã tham gia nhiều đợt ra quân giúp dân chỉnh trang đường giao thông, làm vệ sinh môi trường, giúp dân thu hoạch mùa màng, vận động xây dựng phong trào bảo vệ an ninh Tổ quốc, đấu tranh phòng chống tội phạm...góp phần giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn. Đặc biệt, giữa đại dịch Covid-19 đã tác động mạnh trong cả nước nói chung và tỉnh Đồng Nai nói riêng, gây ra nhiều thiệt hại về kinh tế-xã hội nhưng nhờ phát huy được sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, sự tham gia đồng bộ, quyết liệt của cả hệ thống chính trị, dưới sự lãnh đạo của Tỉnh ủy, UBND tỉnh, sự đồng lòng ủng hộ của Nhân dân nên tình hình dịch bệnh trên địa bàn tỉnh cơ bản được kiểm soát, từng bước phục hồi sản xuất kinh doanh, ổn định đời sống Nhân dân.

3- Phát huy truyền thống 91 năm, tiếp tục làm tốt công tác Dân vận của Đảng trong tình hình mới

Trong bối cảnh đất nước nói chung và tỉnh Đồng Nai nói riêng đang đứng trước nhiều cơ hội và thách thức. Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 đang diễn ra; trình độ dân trí ngày càng cao; vai trò làm chủ của Nhân dân ngày càng được mở rộng; các phương tiện thông tin trực tiếp tác động ngày càng đa dạng, đa chiều; các thế lực thù địch, phần tử xấu chống phá ngày càng tinh vi, quyết liệt...để tiếp tục đẩy mạnh công tác Dân vận của Đảng, Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng và Nghị quyết Đại hội XI Đảng bộ tỉnh, nhiệm kỳ 2020-2025 với phương châm: **“Sâu sát-Phù hợp-Thực chất-Đồng thuận”**; các cấp ủy, tổ chức Đảng, chính quyền và cả hệ thống chính trị trên địa bàn tỉnh cần tập trung thực hiện tốt một số nhiệm vụ, giải pháp sau:

3.1- Tiếp tục tạo sự chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức, hành động của các cấp ủy đảng, hệ thống chính trị về công tác dân vận; phát huy vai trò chủ thể, vị trí trung tâm của Nhân dân trong tham gia xây dựng Đảng, Nhà nước trong sạch, vững mạnh. Đẩy mạnh tuyên truyền về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của công tác dân vận; đổi mới cách thức tuyên truyền về công tác dân vận, sử dụng có hiệu quả các phương tiện thông tin đại chúng, mạng xã hội. Đổi mới công tác dân vận theo hướng thiết thực, sáng tạo, hướng đến mục tiêu đồng thuận, củng cố niềm tin của Nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, phát huy sức mạnh to lớn của khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Nâng cao vai trò, trách nhiệm của các cấp, các ngành, Mặt trận Tổ quốc,

các đoàn thể chính trị-xã hội, hệ thống dân vận trong công tác tuyên truyền, nắm bắt, phản ánh, giải quyết kịp thời những tâm tư, nguyện vọng, kiến nghị chính đáng của các tầng lớp Nhân dân; tiếp tục vận động, huy động các nguồn lực để chăm lo cho người dân, đảm bảo an sinh xã hội, góp phần thực hiện có hiệu quả mục tiêu kép “vừa phòng, chống dịch, vừa phát triển kinh tế-xã hội”.

3.2- Tập trung làm tốt công tác dân vận của các cơ quan Nhà nước các cấp, trọng tâm là:

- Nâng cao chất lượng, phát huy vai trò, sự tham gia của Nhân dân trong xây dựng, ban hành, tổ chức thực hiện các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trên cơ sở đảm bảo hài hòa lợi ích giữa Nhà nước, doanh nghiệp và nhân dân.

- Đẩy mạnh cải cách hành chính gắn với nâng cao chế độ trách nhiệm của người đứng đầu, giải quyết nhanh gọn công việc của Nhân dân, doanh nghiệp; thường xuyên tăng cường giáo dục đạo đức công vụ, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát để nâng cao phẩm chất đạo đức của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức; thực hiện tốt công tác giải quyết khiếu nại tố cáo của Nhân dân gắn với thực hiện cơ chế một cửa, một cửa liên thông hiện đại ở các cấp, các ngành.

- Tiếp tục nâng cao hiệu quả công tác dân vận của lực lượng vũ trang; xây dựng thế trận lòng dân gắn với thế trận quốc phòng toàn dân, thế trận an ninh nhân dân vững chắc, góp phần đấu tranh, bảo vệ và xây dựng Tổ quốc. Xây dựng hình ảnh cán bộ, chiến sỹ lực lượng vũ trang gần gũi, thân thiện, có trách nhiệm với nhân dân, sẵn sàng bảo vệ nhân dân; tích cực tham gia xây dựng hệ thống chính trị địa phương, cơ sở vững mạnh, phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng nông thôn mới, giảm nghèo đa chiều bền vững, tham gia cứu hộ, cứu nạn, phòng chống khắc phục hậu quả thiên tai, dịch bệnh, nhất là dịch COVID-19; nhân rộng các mô hình tự quản, an ninh trật tự tại cơ sở; tăng cường công tác phối hợp giữa các lực lượng, tổ chức, đơn vị trong hệ thống chính trị.

3.3- Thực hiện tốt Quy chế dân chủ ở cơ sở; mở rộng các hình thức để Nhân dân tham gia đóng góp, phản biện xã hội đối với dự thảo các quy định, chương trình, dự án phát triển kinh tế-xã hội, nhất là những vấn đề có liên quan trực tiếp đến người dân; thực hiện tốt phương châm “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”. Tăng cường đối thoại, tiếp xúc với Nhân dân, sâu sát cơ sở, lắng nghe tâm tư, kịp thời giải quyết nguyện vọng chính đáng, hợp pháp của nhân dân.

3.4- Tích cực đổi mới nội dung, phương thức hoạt động và tổ chức của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị-xã hội, các hội quần chúng theo hướng có trọng tâm, thực chất, hiệu quả hơn; nâng cao hiệu quả giám sát và phản biện xã hội của Nhân dân thông qua Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức đoàn thể; nâng cao hiệu quả hoạt động, phát huy vai trò đại diện, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên, hội viên, làm cầu nối giữa Đảng, Nhà nước với Nhân dân. Quan tâm lựa chọn, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ làm công tác dân vận, mặt trận, đoàn thể; kiên quyết không bố trí cán bộ thiếu gương mẫu, đạo đức kém, vi phạm kỷ luật làm công tác dân vận.

Các hội quần chúng thực hiện nghiêm túc và nhất quán nguyên tắc tự nguyện, tự quản, tự bảo đảm kinh phí hoạt động và tuân thủ pháp luật.

3.5- Tăng cường công tác dân vận trong phòng, chống dịch bệnh COVID-19. Tuyên truyền, vận động, phát huy vai trò, trách nhiệm của mỗi người dân trong tự ý thức bảo vệ bản thân, gia đình và cộng đồng. Phát huy vai trò của hệ thống dân vận các cấp bám sát cơ sở, địa bàn, nắm chắc tình hình Nhân dân, đặc biệt là các đối tượng yếu thế, người nghèo, người có hoàn cảnh khó khăn, bị mất việc, giãn việc để kịp thời chia sẻ, phối hợp hỗ trợ, tham mưu cho cấp ủy, đề xuất với các cơ quan có thẩm quyền giúp đỡ người dân, góp phần bảo đảm sức khỏe, an sinh xã hội, giữ vững ổn định, trật tự, an toàn xã hội. Phát huy vai trò, sáng tạo của Nhân dân trong phòng, chống dịch bệnh Covid-19, như Tổ COVID cộng đồng, các mô hình trợ giúp người khó khăn vùng dịch, tạo sự hưởng ứng tích cực và đồng thuận trong Nhân dân.

Đẩy mạnh phong trào thi đua "Dân vận khéo" của hệ thống chính trị gắn với các cuộc vận động, phong trào thi đua yêu nước trên các lĩnh vực; nhất là phong trào thi đua đặc biệt "Cả nước đoàn kết, chung sức, đồng lòng thi đua phòng, chống và chiến thắng đại dịch Covid-19" do Thủ tướng Chính phủ phát động.

3.6- Đẩy mạnh công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, công tác phòng, chống tham nhũng, nâng cao vai trò trách nhiệm và tính gương mẫu của người đứng đầu cấp ủy, chính quyền, các cơ quan, tổ chức; kiên quyết đấu tranh với những quan điểm, luận điệu sai trái của các thế lực thù địch.

3.7- Tăng cường phối hợp, thực hiện Quy chế công tác dân vận của hệ thống chính trị; xây dựng chương trình phối hợp giữa chính quyền, các cơ quan, tổ chức với Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị-xã hội các cấp; tích cực đôn đốc, kiểm tra, giám sát việc thực hiện các nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Đảng về công tác dân vận.

Hệ thống chính trị, cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên và Nhân dân luôn thấm nhuần lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “*Lực lượng của dân rất to, việc dân vận rất quan trọng. Dân vận kém thì việc gì cũng kém. Dân vận khéo thì việc gì cũng thành công*”./.